

Samenvatting:

De voorgestelde Asielnoodmaatregelenwet vormt een ernstige aantasting van mensenrechten, is juridisch en praktisch ondeugdelijk, en zal de asielproblematiek eerder verdiepen dan verlichten. Strafbaarstelling van verblijf zonder verblijfsstatus leidt tot uitsluiting, verzwakking van rechtsbescherming, gezondheidsrisico's en ondermijning van solidariteit. Wij verzoeken u de wet grondig te herzien of in te trekken, en alternatieven te ontwikkelen die humaan, juridisch houdbaar en daadwerkelijk effectief zijn.

Inhoudelijke reactie:**1. Strafbaarstelling van illegaal verblijf blijft problematisch**

Hoewel de wet ruimte laat voor uitzonderingen bij hulpverlening, blijft het verblijven zonder geldige papieren strafbaar. Deze impliciete criminalisering leidt tot angst bij ongedocumenteerden, ontmoedigt het zoeken van hulp en versterkt sociale uitsluiting. Humanitaire initiatieven komen in het gedrang en het morele fundament van de rechtsstaat wordt aangetast.

2. De maatregelen zijn aantoonbaar ineffectief

Internationale ervaringen tonen aan dat strafmaatregelen tegen ongedocumenteerden de instroom niet verminderen, maar mensen juist de illegaliteit in drijven. Ook de Raad van State heeft grote twijfels geuit over de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen.

3. Sociale, medische en maatschappelijke gevolgen

De wet jaagt mensen zonder papieren de straat op, zonder toegang tot onderdak, zorg of juridische ondersteuning. Dit verhoogt het risico op ziekte, psychische problemen, arbeidsuitbuiting en zelfs mensenhandel. De maatschappelijke kosten op lange termijn worden hiermee verhoogd.

4. Juridisch en democratisch onhoudbaar

De wet conflicteert met Europese en internationale mensenrechtenverdragen, waaronder het recht op menselijke waardigheid en het verbod op onmenselijke behandeling. Bovendien is de procedure rond deze wet buitengewoon gehaast, met een beperkte consultatietijd en weinig ruimte voor democratische reflectie.

Aanbevelingen:**1. Schrap de strafbaarstelling van illegaal verblijf.**

Criminalisering werkt contraproductief en is moreel problematisch.

2. Garandeer toegang tot basisvoorzieningen.

Toegang tot zorg, opvang en juridische ondersteuning moet gegarandeerd blijven, ongeacht verblijfsstatus.

3. Herzie het wetgevingsproces.

Zorg voor een volwaardige consultatie, een transparant debat, en toets de wet aan mensenrechtenverplichtingen.

4. Investeer in realistische alternatieven.

Richt beleid op snellere procedures, goede integratie van statushouders, en opvangcapaciteit die voldoet aan mensenrechtenstandaarden.

5. Luister naar maatschappelijke signalen.

Organisaties als artsen zonder grenzen, kerken, hulporganisaties en gemeenteraden luiden de noodklok. Hun stem verdient serieus gehoor.

Slotopmerking:

De Asielnoodmaatregelenwet dreigt niet alleen ineffectief, maar ook onmenselijk en juridisch riskant te zijn. Wij roepen de wetgever op om deze wet te herzien of in te trekken, en in te zetten op menswaardige en werkbare alternatieven.

Rob Meerwijk
Workum